

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. M. N.**, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Praha 6, Antonína Čermáka 2a, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2002, čj. O-65486, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2008, čj. 5 Ca 327/2007 - 59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedené usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla odmítnuta jako opožděná jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2002, čj. O-65486. Městský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu:

Dne 15. 7. 2003 odeslal žalobce Městskému soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“) ze dne 16. 9. 2002, kterým byla vymazána ochranná známka „MICROSTAR“. Navrhl, aby bylo provostupňové i druhostupňové správní rozhodnutí zrušeno. Žalobce uvedl, že původní žaloba téhož textu byla podána k Vrchnímu soudu v Praze, který ji dne 1. 1. 2003 postoupil Nejvyššímu správnímu soudu. Nejvyšší správní soud tuto žalobu odmítl usnesením ze dne 27. 5. 2003, čj. 5 A 151/2002 - 9, podle § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a § 249 a § 250 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve znění účinném od 1. 1. 2003.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 17. 9. 2003, čj. 5 Ca 150/2003 - 7, žalobu odmítl. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2003, čj. 5 A 151/2002 - 9, zjistil, že Nejvyšší správní soud žalobu podle § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítl, neboť se v daném případě jedná o věc soukromého práva, kterou podle ustanovení novelizované části páté občanského soudního řádu projednávají a rozhodují v plné jurisdikci obecné soudy a nikoliv specializované senáty krajských soudů. Zároveň z usnesení Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žalobce byl poučen o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci usnesení podat žalobu k soudu příslušnému podle § 249 a § 250 o. s. ř. Městský soud v Praze dále konstatoval, že vzhledem k právnímu hodnocení věci, které je obsaženo v usnesení Nejvyššího správního soudu, za stavu, kdy o věci samé nebylo rozhodnuto, je nezbytné, aby soud opětovně postupoval podle § 46 odst. 2 s. ř. s. a žalobu odmítl, neboť žalobce, ač byl Nejvyšším správním soudem poučen o možnosti podat žalobu k soudu příslušnému podle § 249 a § 250 o. s. ř., podal znovu žalobu ke správnímu soudu, kterou se domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí správního orgánu. V řízení podle § 249 a § 250 o. s. ř. není účastníkem řízení správní orgán, který rozhodnutí vydal, a soud v tomto řízení nepřezkoumává pouze rozhodnutí správního orgánu a nerozhoduje o jeho zrušení, ale rozhoduje o věci samé a tomu musí odpovídat i žalobní návrh. Zároveň Městský soud v Praze žalobce poučil, že se v této věci může domáhat svého práva podáním žaloby ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení u okresního (obvodního) soudu, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který o sporu nebo jiné právní věci rozhodl.

Usnesením zvláštního senátu ze dne 30. 5. 2006, čj. Konf. 19/2005 - 5, k návrhu senátu Obvodního soudu pro Prahu 6, u kterého podal žalobce žalobu proti Úřadu, bylo rozhodnuto tak, že příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 16. 9. 2002, sp. zn. O-65486, ve věci výmazu slovní ochranné známky „MICROSTAR“ zapsané v rejstříku ochranných známek pod č. 178650, je soud ve správním soudnictví. Zároveň bylo tímto usnesením zvláštního senátu zrušeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2003, čj. 5 Ca 150/2003 - 7.

Na základě rozhodnutí konfliktního senátu tedy Městský soud v Praze pokračoval v původním řízení o správní žalobě podané dne 16. 7. 2003 u Městského soudu v Praze. Z dokladu o doručení žalobou napadeného správního rozhodnutí soud zjistil, že bylo doručeno žalobci dne 26. 9. 2002. Lhůta pro podání žaloby proti tomuto rozhodnutí tak vypršela dne 26. 11. 2002. Žaloba v projednávané věci byla podána k poštovní přepravě teprve dne 15. 7. 2003, tedy po zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě.

Při posuzování žaloby nebylo podle Městského soudu v Praze možné zohlednit skutečnost, že žalobce podal správní žalobu proti témuž rozhodnutí u Vrchního soudu v Praze podáním odeslaným dne 20. 11. 2002, neboť o této žalobě rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 27. 5. 2003, čj. 5 A 151/2002 - 9 tak, že ji odmítl. Žalobce se po odmítnutí žaloby neřídil poučením Nejvyššího správního soudu a nepodal ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení žalobu k soudu příslušnému vést občanské soudní řízení. Místo toho podal opět správní žalobu ke správnímu soudu, tj. Městskému soudu v Praze. Při posuzování včasnosti podané žaloby došlé dne 16. 7. 2003 Městskému soudu v Praze, pracoviště Hybernská, proto nelze aplikovat § 82 odst. 3 o. s. ř. Městský soud v Praze tedy žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jako opožděnou.

Usnesení Městského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Městský soud v Praze podle něj nerespektoval právní názor nadřízeného soudu a porušil § 110 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud totiž v usnesení čj. 3 As 26/2007 - 40 uvedl, že ač je vázán rozsahem kasační stížnosti, neshledal vady, ke kterým by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Opožděnost žaloby je vadou, ke které správní soud přihlíží z úřední povinnosti, zejména dle § 46 odst. 1 písm. b) a § 109 odst. 3 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Žaloba tedy byla podle stěžovatele podána včas a je to subsumováno v rozhodnutí nadřízeného soudu, kterým je Městský soud v Praze vázán.

Podáním správní žaloby dne 20. 11. 2002 se stěžovatel dle svého přesvědčení jednou pro vždy stal osobou, která podala správní žalobu včas. V zákonné lhůtě podal žalobu k soudu tehdy příslušnému (Vrchnímu soudu v Praze) a dvoutměsíční lhůta pro podání žaloby mu tedy nemůže už nikdy marně uplynout. Podáním ze dne 20. 11. 2002 bylo zahájeno soudní řízení o správní žalobě, které podle stěžovatele dodnes neskončilo.

Pokud by bylo oprávněné zjištění Městského soudu v Praze, že žaloba byla podána s desetiměsíčním zpožděním, pak tato vada existovala od roku 2002 a všechny soudy, které ve věci od té doby rozhodovaly, byly povinny zkoumat podmínky řízení. Ve věci rozhodoval Vrchní soud v Praze, dvakrát Nejvyšší správní soud, konfliktní senát, Obvodní soud pro Prahu 6, Městský soud v Praze jako soud odvolací a dvakrát Městský soud v Praze jako soud správní. Žádný z nich nekonstatoval marné uplynutí lhůty pro podání správní žaloby a nelze podle stěžovatele předpokládat, že by se tyto soudy pracně zabývaly správní žalobou, která byla podána deset měsíců po marném uplynutí lhůty k podání u soudu. Žaloba tak byla podle stěžovatele podána včas a názorové vybočení Městského soudu v Praze podle něj nemá oporu ve správné aplikaci práva. Vydat v roce 2008 rozhodnutí o tom, že již v roce 2002 byla žaloba podána opožděně, není podle stěžovatele fair proces, zvláště za situace, kdy bylo v téže věci předtím vydáno devět jiných soudních rozhodnutí.

Úvaha soudu, podle níž podáním opětovné žaloby „nesprávně“ k témuž správnímu soudu přerušil stěžovatel kontinuitu s žalobou podanou dne 20. 11. 2002, je podle stěžovatele chybná. Poučení jako součást soudního rozhodnutí nemá normativní charakter, nenabývá právní moci, ani nebylo konkrétní. Nelze podle stěžovatele ani tvrdit, že se neřídil poučením, neboť v poučení byl odkaz na soud „příslušný“, a tím, jak se posléze ukázalo, je Městský soud v Praze. Již první rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo tedy nesprávné, neboť o podání stěžovatele mělo být rozhodnuto meritorně. Stěžovateli je známa změna judikatury, ke které v dané otázce došlo, nicméně skutečnost, že judikatura dala stěžovateli za pravdu, by neměla dnes působit proti němu. Jisté podle stěžovatele je, že jedno z rozhodnutí Městského soudu v Praze (čj. 5 Ca 150/2003 - 7 nebo čj. 5 Ca 327/2007 - 59) je nezákonné, neboť obě neobstojí vedle sebe. Buď byla žaloba podána pozdě už v roce 2003 a stěžovatel neměl být uváděn v omyl odkazem na možnost domáhat se rozhodnutí u obvodního soudu, anebo byla žaloba podána včas a nezákonné je rozhodnutí napadené předmětnou kasační stížností. V každém případě byl v konečném důsledku odepřen stěžovateli přístup k soudu (stěžovatel odkázal na nález Ústavního soudu

č. 92/2000 Sb. r. us.). Z uvedených důvodů navrhl stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze zrušil.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 4. 8. 2008 se žalovaný plně ztotožnil se závěry usnesení Městského soudu v Praze.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval v rozsudku ze dne 23. 2. 2005, čj. 4 As 48/2003 - 59, publ. pod č. 1015/2007 Sb. NSS, „nerespektoval-li žalobce poučení správního soudu, obsažené v usnesení o odmítnutí věci podle § 46 odst. 2 s. ř. s., o tom, že má podat žalobu u obecního soudu v civilním řízení soudním, a žalobu podal opět u soudu správního, nelze lhůtu pro podání žaloby posuzovat podle § 46 odst. 2 s. ř. s. a § 82 odst. 3 o. s. ř., podle něhož platí, že řízení o žalobě je zahájeno dnem, kdy soudu došla odmítnutá žaloba. V takovém případě se lhůta pro podání žaloby počítá ode dne doručení rozhodnutí správního orgánu“.

Pokud by žalobce respektoval poučení v usnesení Nejvyššího správního soudu a podal žalobu u Obvodního soudu pro Prahu 6 ve lhůtě jednoho měsíce od jeho právní moci, řídil by se další postup podle ustanovení § 82 odst. 3 o. s. ř. a lhůta k podání žaloby by byla zachována.

V dané věci však žalobce tímto způsobem nepostupoval, a aniž respektoval poučení, které mu bylo dáno Nejvyšším správním soudem, podal žalobu u Městského soudu v Praze, tedy ve stejné větvi správního soudnictví, v níž již jednou byla žaloba podle § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítnuta. V takovém případě již ovšem nelze považovat lhůtu pro podání žaloby za zachovanou. Jestliže žalobce nerespektoval poučení soudu rozhodujícího ve správním soudnictví o tom, že má podat žalobu v řízení občanskoprávním, nelze postupovat při posuzování včasnosti lhůty pro podání žaloby podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. a § 82 o. s. ř., neboť došlo k přerušení zákonem stanoveného postupu. Žalobu podanou ve stejné větvi soudnictví je proto třeba považovat za žalobu samostatně podanou a lhůtu pro její podání je pak třeba počítat od doručení napadeného rozhodnutí správního orgánu.

Jelikož napadené správní rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 26. 9. 2002 a žaloba byla podána dne 15. 7. 2003, postupoval Městský soud v Praze zcela správně, pokud opětovně podanou žalobu odmítl jako opožděnou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť lhůta pro podání žaloby uplynula dne 26. 11. 2002.

Za oprávněnou nelze považovat námitku, podle níž Městský soud v Praze nerespektoval právní názor zdejšího soudu, vyslovený v usnesení ze dne 9. 10. 2007, čj. 3 As 26/2007 - 39, potvrzující podle stěžovatele včasnost podané žaloby. Uvedeným rozhodnutím Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze, jímž bylo řízení zastaveno poté, co stěžovatel přes výzvu soudu nezaplatil soudní poplatek. Nejvyšší správní soud tehdy dospěl k závěru, že stěžovateli mělo být doručováno na adresu pro doručování, a nikoli na adresu stěžovatelova bydliště (byť adresu pro doručování sdělil

stěžovatel výslovně teprve v kasační stížnosti), neboť Městský soud v Praze měl o této adrese prokazatelně vědomost. Předmětem řízení o této kasační stížnosti tedy bylo posouzení, zda byly či nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení. Otázka včasnosti podání žaloby nebyla v tomto řízení řešena a z věty, na níž stěžovatel poukázal (že Nejvyšší správní soud neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti), nelze podle Nejvyššího správního soudu dovozovat jakousi konzumpci nedostatku podmínek řízení.

K námitce, že se Nejvyšší správní soud - tím, že původně žalobu odmítl podle § 46 odst. 2 s. ř. s., ačkoliv později došlo ke změně judikatury - sám na stavu nepříznivém pro žalobce spolupodílel, je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud z pohledu pozdějšího rozhodnutí zvláštního senátu nepostupoval správně. Na druhé straně je však třeba zdůraznit, že samotným jeho postupem by žalobce neztratil možnost domáhat se přezkoumání napadeného rozhodnutí, pokud by respektoval poučení, jehož se mu právě v usnesení Nejvyššího správního soudu dostalo. Pokud by takto žalobce postupoval, a podal do jednoho měsíce od právní moci usnesení Nejvyššího správního soudu žalobu u Obvodního soudu pro Prahu 6, mohlo dojít k tomu, že tento soud (pokud by ve věci sám nehodlal rozhodnout) by požádal zvláštní senát o rozhodnutí sporu o věcnou příslušnost, vzniklého ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. Tento postup by pak vedl k tomu, že zvláštní senát by jednak rozhodl podle nynější judikatury o tom, že příslušným vydat rozhodnutí o této žalobě je soud ve správním soudnictví a jednak by rozhodl o tom, že se usnesení Nejvyššího správního soudu, jímž tento soud popřel svou pravomoc, zrušuje.

Nejvyšší správní soud si je vědom, že vyústění projednávané věci je s ohledem na celkovou délku a počet proběhlých soudních řízení nestandardní. Řešení otázky věcné příslušnosti soudu však při posuzování podmínek řízení předchází pasivní otázku včasnosti podání návrhu. V důsledku pochybností, jež ohledně věcné příslušnosti soudu ve věcech ochranných známek vyvstaly v souvislosti se změnou právní úpravy správního soudnictví, pak rozhodnutí o této otázce trvalo několik let.

Ze shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl v řízení před Nejvyšším správním soudem plný úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu